

SELETUSKIRI

Vabariigi Valitsuse määruse „Haldusüksuste piiride muutmine Pärnu maakonna Pärnu linnas ja Tori vallas territooriumiosa üleandmisega” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Vabariigi Valitsuse määruse „Haldusüksuste piiride muutmine Pärnu maakonna Pärnu linnas ja Tori vallas territooriumiosa üleandmisega” eelnõu (edaspidi *eelnõu*) eesmärgiks on haldusüksuste piiride muutmine seoses Tori valla Kilksama küla ja Sauga aleviku piiride muutmisega. Haldusüksuste piire muuta on otstarbekas tulenevalt maakorralduslikust ja ehitusplaneerimise seisukohast. Maade kuulumine ühe omavalitsuse halduspiiridesse lihtsustab maade kasutusotstarbe planeerimist ja asjaajamist. Haldusüksuste piire muudetakse kohaliku omavalitsuse üksuste (edaspidi ka *omavalitsus*) - Pärnu linna ja Tori valla - volikogude algatusel.

Haldusüksuste piiride muutmisega toimuvat territooriumiosa üleandmist reguleerib Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse (edaspidi *ETHS*) § 8¹. Selle paragrahvi lõike 1 kohaselt esitab piiride muutmist sooviv volikogu otsusena vormistatud ettepaneku teistele asjaomastele volikogudele. Lõike 2 kohaselt ettepaneku saanud volikogu esitab ettepaneku teinud volikogule kahe kuu jooksul ettepaneku saamisest arvates otsuse piiride muutmise algatamisega nõustumise või sellest keeldumise kohta. Nõustumisel alustatakse omavalitsuste vahel läbirääkimisi *ETHS* § 8¹ lõikes 6 sätestatud küsimuste lahendamiseks. Volikogud teevad otsused piiride muutmise taotluse kohta ning esitavad otsused Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile pärast kõigi *ETHS* § 8¹ lõikes 6 nimetatud küsimuste lahendamist (*ETHS* § 8¹ lõiked 7 ja 8). Haldusüksuste piiride muutmise otsustab *ETHS* § 7¹ lõike 3 esimese lause kohaselt Vabariigi Valitsus.

Tori Vallavolikogu võttis 15. detsembril 2022. a vastu otsuse nr 131¹ „Ettepaneku tegemine Tori valla ja Pärnu linna vahelise halduspiiri korrigeerimiseks”, millega soovis korrigeerida Tori valla ja Pärnu linna vahelist piiri.

Pärnu Linnavolikogu võttis 19. jaanuaril 2023. a vastu otsuse nr 6² „Tori valla ja Pärnu linna vahelise halduspiiri korrigeerimise algatamisega nõustumine”, millega nõustus Tori Vallavolikogu tehtud ettepanekuga.

Tori Vallavolikogu võttis 19. veebruaril 2026. a vastu otsuse nr 33³ „Pärnu maakonna Tori valla ja Pärnu linna vahelise piiri muutmise taotlemine”.

Pärnu Linnavolikogu võttis 21. mail 2026. a vastu otsuse nr 27⁴ „Tori valla ja Pärnu linna vahelise halduspiiri muutmise taotlemine”.

Eelnõu kajastab volikogude vastu võetud otsuseid.

Eelnõuga kavandatavad muudatused ei mõjuta ettevõtjate, inimeste või vabaiühenduste halduskoormust.

¹ [Tori Vallavolikogu 15. detsembri 2022. a otsus nr 131](#)

² [Pärnu Linnavolikogu 19. jaanuar 2023. a otsus nr 6](#)

³ [Tori Vallavolikogu 19. veebruari 2026. a otsus nr 33](#)

⁴ [Pärnu Linnavolikogu 21. mai 2026. a otsus nr 27](#)

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja koostas Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kohalike omavalitsuste osakonna KOV poliitika- ja õigusvaldkonna nõunik Margit Mitt (5885 1425, margit.mitt@agri.ee). Eelnõu juriidilist kvaliteeti on kontrollinud kohalike omavalitsuste osakonna õigusnõunik Olivia Taluste (e-post olivia.taluste@agri.ee, tel 5885 1453).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga ega Euroopa Liidu õiguse rakendamisega. Eelnõuga ei muudeta ühtki kehtivat õigusakti.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kolmest paragrahvist ja lisast.

Eelnõu §-ga 1 sätestatakse Pärnu maakonnas asuva Pärnu linna ja Tori valla piiri muutmine Tori valla Kilksama küla katastriüksuste ja Tori valla Sauga aleviku katastriüksuse üleandmisega Pärnu linna koosseisu vastavalt määruse lisale.

Pärnu Linnavolikogu ja Tori Vallavolikogu on oma otsustega esitanud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile taotluse:

1) nihutada Tori valla (sh ka Sauga aleviku) ja Pärnu linna piir endise riigi reservmaa piiriettepanekuga nr AT1505180027 (Lõo tänav) hõlmatud maa-ala põhjapiirile nii, et Lõo tänav jääks täielikult Pärnu linna territooriumile. Tänav kulgeb üle kahe katastriüksuse (Lõo tänav, Pärnu linn, Pärnu linn, katastritunnus 62503:073:0015 ja Lõo tänav, Sauga alevik, Tori vald, katastritunnus 73001:001:1433) kord Tori valla, kord Pärnu linna territooriumil. Tänavat talvise ja suvise hoolduse, taristu hoolduse, tänavavalgustuse kulude jms selguse huvides peaks tänav koos taristuga paiknema ühe omavalitsuse territooriumil.

2) nihutada Tori valla (sh Kilksama küla) ja Pärnu linna piir Pesa tn 8 (end Väike-Kingu, end katastritunnus 73001:001:1341, uus katastritunnus 80901:001:1572) loodepiirile ja Pesa tn 7 (end Kingu-Kristjani, end katastritunnus 73001:001:1340, uus katastritunnus 73001:001:1448) loode- ja idapiirile, siis jäävad mõlemad kinnistud Pärnu linna territooriumile. Tori vallas Kilksama külas asuvad kaks kinnistut Pesa tn 8 (katastritunnus 80901:001:1572) ja Pesa tn 7 (katastritunnus 73001:001:1448), milledele on juurdepääs Pärnu linnast mööda Pesa ja Tuule tänavat.

Katastritunnused muudeti katastripidaja poolt 28.02.2025 seoses katastriandmete parandamisega MaaKatS § 19³ alusel.

Nimetatud haldusüksuse piiri muudatused on nähtavad eelnõu lisast.

Asjaolud ja senine menetlus

ETHS § 2 lõike 1 kohaselt on Eesti territooriumi haldusjaotus Eesti territooriumi jaotus maakondadeks, valdadeks ja linnadeks. Sama paragrahvi lõige 3 sätestab, et vallas ja linnas teostatakse omavalitsuslikku haldamist kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-des 3 ja 4 sätestatud alustel.

ETHS § 7 lõike 2 punkti 1 järgi on haldusüksuste piiride muutmine territooriumiosa ühe haldusüksuse koosseisust teise haldusüksuse koosseisu arvamisel. ETHS § 7 lõike 2 punkti 2 järgi loetakse haldusüksuse piiride muutmiseks ka haldusüksuste piiride korrigeerimist vastavalt maakorraldus- ja ehitusplaneerimisvajadustele. Kuigi praegusel juhul antakse Tori valla territooriumi koosseisust Pärnu linna koosseisu 0,84 ha suurune territooriumiosa, mille eesmärk on korrigeerida piiri vastavalt maakorraldus- ja ehitusplaneerimisvajadustele, on tegemist ETHS

§ 7 lõike 2 punkti 1 tähenduses siiski haldusüksuste piiride muutmisega territooriumiosa üleandmisega.

ETHS § 8¹ lõigete 1 ja 2 kohaselt tuleb piiride muutmisel valdade ja linnade osas volikogu algatusel piiride muutmist soovival volikogul esitada otsusena vormistatud ettepanek teisele asjaomasele volikogule otsustamiseks. Sama paragrahvi lõike 3 järgi edastatakse ettepaneku teinud ja muutmise algatamisega nõustunud volikogude otsused Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile kümne päeva jooksul pärast nende vastuvõtmist.

Tori Vallavolikogu 15. detsembri 2022. a otsusega nr 131 „Ettepaneku tegemine Tori valla ja Pärnu linna vahelise halduspiiri korrigeerimiseks“ tehti Pärnu linnale ettepanek algatada Tori valla ja Pärnu linna vahelise piiri korrigeerimine.

Pärnu Linnavolikogu nõustus 19. jaanuari 2023. a otsusega nr 6 „Tori valla ja Pärnu linna vahelise halduspiiri korrigeerimise algatamisega nõustumine“ Tori Vallavolikogu tehtud ettepanekuga.

ETHS § 7 lõike 7 punkti 3 kohaselt haldusüksuste piiride korrigeerimisel vastavalt maakorraldus- ja ehitusplaneerimisvajadustele elanike arvamuse väljaselgitamist üldjuhul ei toimu, vajaduse korral selgitatakse välja vaid asjaomaste elanike arvamus. Tori Vallavalitsus küsis piiride muutmise menetluse raames Kilksama küla Pesa tn 7 omanikult ja elanikult ning Pesa tn 8 kinnistu omanikult arvamust piiride muutmise kohta. Pesa tn 7 omanik ja elanik ning Pesa tn 8 omanikud nõustusid piiride muutmise ja antud kinnistute arvamisega Pärnu linna haldusterritooriumi osaks.

Tori Vallavolikogu 19. veebruari 2026. a otsusega nr 33 „Pärnu maakonna Tori valla ja Pärnu linna vahelise piiri muutmise taotlemine“ taotleti Tori valla ja Pärnu linna vahelise piiri muutmist.

Pärnu Linnavolikogu 21. mai 2026. a otsusega nr 27 „Tori valla ja Pärnu linna vahelise halduspiiri muutmise taotlemine“ taotleti Tori valla ja Pärnu linna vahelise piiri muutmist.

Üleantav territooriumiosa

Piiri muutmine hõlmab Tori valla Sauga aleviku senise Lõo tänava (katastritunnus 73001:001:1433) viimist tervikuna Pärnu linna haldusterritooriumile ning Kilksama küla kinnistute Pesa tn 7 (katastritunnus 73001:001:1448) ja Pesa tn 8 (katastritunnus 80901:001:1572) arvamist Pärnu linna koosseisu. Muudatuse tulemusel suureneb Pärnu linna territoorium 0,84 ha ulatuses (territooriumi suurus 85 807 ha, edaspidi territooriumi suurus 85 807,84 ha) ning väheneb Tori valla territoorium samas mahu (territooriumi suurus 61 111 ha edaspidi territooriumi suurus 61 110,16 ha).

Halduspiiri muutmise ettepanek on kujutatud kaardil, mis on eelnõule lisatud (eelnõu lisa).

Elanike arv

Pärnu linnale üleantaval territooriumil elab rahvastikuregistri andmetel üks elanik.

Põhjedused

Omavalitsuste taotlus ning menetlus vastab ETHSist tulenevatele nõuetele ning Regionaal- ja Põllumajandusministeerium toetab omavalitsuste taotlust.

Tori vallalt Pärnu linna koosseisu arvatavad kinnistud on maakorralduslikult seotud rohkem Pärnu linna kui Tori vallaga. Territooriumiosa on selgelt piiritletud ning selle üleandmine

parandab haldusterritoriaalse korralduse selgust ning tagab avalike teenuste ja taristu (sh senise Sauga aleviku Lõo tänava, mis antakse üle Pärnu linna koosseisu, hooldus ja arendamine) ühtse ja tõhusama korraldamise. Piiride muutmisel suureneb Pärnu linna haldusterritoorium 0,84 ha võrra.

Kavandatud muudatus on kooskõlas Pärnu linna asustusüksuse üldplaneeringuga 2025+

Eelnõu §-ga 2 seatakse Maa- ja Ruumiametile ülesandeks korraldada uute haldusüksuste piiride kandmine riigi maakatastri kaardile. Tegemist on tehnilise sättega, mis viitab, kuidas toimub eelnõu §-s 1 sätestatud haldusüksuse piirimuudatuste märkimine maakatastri kaardile.

Eelnõu §-ga 3 sätestatakse määruse jõustumine 1. jaanuaril 2027. a. Jõustumise aeg on sätestatud ajavaruga, kuna Vabariigi Valitsuse määruse vastuvõtmise järgselt valmistab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ette ka regionaal- ja põllumajandusministri määruse asutusjaotuse muudatuse osas Pärnu linnas ja Tori vallas Kilksama külas ja Sauga alevikus vastavalt ETHS § 6 lõike 5 alusel kehtestatud korras. Nii Vabariigi Valitsuse määrus kui regionaal- ja põllumajandusministri määrus jõustuvad samaaegselt.

Määruse lisas on kujutatud Pärnu linna ja Tori valla vaheliste piiride muutmine.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Territooriumiosa arvamine Pärnu linna haldusterritooriumi koosseisu tagab haldusterritoriaalse selguse, avalike teenuste parema korralduse ning taristu tervikliku haldamise ja arendamise ühe omavalitsuse poolt (Lõo tänava talvine ja suvine hooldus, taristu hooldus, tänavavalgustuse kulud jms.)

ETHS § 8¹ lõike 6 järgi piiride muutmise algatamisega nõustumisel tagab iga asjaomane valla- või linnavalitsus: piiride muutmisega kaasnevate põhimääruse ja teiste õigusaktide muudatuste ettevalmistamise ning piiride muutmisega kaasnevate organisatsiooniliste ning eelarvelisi kohustusi ja õigusi käsitlevate küsimuste lahendamise. Pärnu linna ja Tori valla piirimuudatusega ei ole vaja muuta Pärnu linna ja Tori valla põhimäärust ega muid õigusakte. Sellega ei kaasne täiendavaid organisatsioonilisi kohustusi ega õigusi. Küll aga otsustasid Pärnu Linnavolikogu ja Tori Vallavolikogu, et piirimuudatus kajastatakse Pärnu linna ja Tori valla üldplaneeringus.

Eelnõu ei oma sotsiaalset mõju, samuti mõju majandusele, regionaalarengule, riigiasutuste korraldusele, riigi julgeolekule ega välissuhetele.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõuga ei kaasne mõju riigieelarvele.

Maa- ja Ruumiamet peab kandma muudatused katastrikaardile. Tegemist on ühekordse tegevusega, millega ei kaasne olulist töökoormuse kasvu.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2027. a. Vt täpsemalt eelnõu § 3 kommentaaridest.

7. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu saadeti eelnõude infosüsteemi EIS kaudu koostöölastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Eesti Linnade ja Valdade Liidule. Eelnõu saadeti teadmiseks Maa- ja Ruumiametile, Statistikaametile, Pärnu linnale ja Tori vallale. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Eesti Linnade ja Valdade Liit koostöölastasid eelnõu märkusteta.

Eelnõu koostöölastusring EISis on kättesaadav sellelt lingilt:

<https://eelnoud.valitsus.ee/main/mount/docList/b3ffa3ab-fcc6-418c-ab5f-1ae400444483>.